

Stručný obsah

Předmluva

1. Úvod do makroekonomie 1

Část první: Základní makroekonomické problémy

2. Makroekonomický produkt a důchod 20
3. Celkové výdaje a produkt 35
4. Agregátní poptávka, agregátní nabídka 66
5. Ekonomický růst 92
6. Peníze a trh peněz 118
7. Otevřená ekonomika 141

Část druhá: Hlavní makroekonomické nestability

8. Hospodářské cykly 163
9. Nezaměstnanost 181
10. Inflace 200
11. Vnější ekonomická rovnováha 226

Část třetí: Stabilizační makroekonomické politiky

12. Měnová politika 244
13. Rozpočet a fiskální politika 266
14. Zahraněněekonomická politika 289

Seznam použitých symbolů a značek 311

Literatura 314

Rejstřík jmenný 316

Rejstřík věcný 318

Podrobný obsah

Předmluva

1	Úvod do makroekonomie	1
1.1	Mikroekonomie a makroekonomie Ekonomie. Mikro- a makroekonomie. Vztah mikro- a makroekonomie. Pozitivní a normativní funkce makroekonomie.	1
1.2	Makroekonomické subjekty, makroekonomický koloběh Sektor domácnosti. Sektor podniky. Sektor vláda. Sektor zahraničí. Makroekonomický koloběh.	3
1.3	Základní makroekonomické veličiny Produkt. Zaměstnanost. Cenová hladina. Vnější ekonomická pozice.	9
1.4	Stabilizační makroekonomická politika Makroekonomická stabilita. Fluktuace makroekonomických veličin. Liberalismus. Intervencionismus. Stabilizační politika. Strukturální politika. Prorůstová politika.	10
1.5	Hlavní proudy makroekonomie Klasická a neoklasická ekonomie. Nová konzervativní ekonomie. Keynesiánská ekonomie. Nové keynesiánství.	15
	Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	17

Část první: Základní makroekonomické problémy

2	Makroekonomický produkt a důchod	20
2.1	Makroekonomický výstup Výstup a HDP. HDP a ekonomický blahobyt. Národní bohatství.	20
2.2	Přidaná hodnota Meziprodukty. Přidaná hodnota. Finální statky. Hrubý a čistý produkt, HDP a HNP.	22
2.3	Národní důchod Národní důchod. Disponibilní důchod.	24
2.4	Užití produktu Výdaje na finální statky. Srovnání tří metod. Produkt nominální a reálný.	26
2.5	Základní makroekonomické identity Identita. Základní identity. Interpretace identit. Identita investic a úspor.	29
	Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	32

3	Celkové výdaje a produkt	35
3.1	Charakteristika modelu Celkové plánované výdaje. Předpoklady modelu.	35
3.2	Dvousektorový model: spotřeba a investice Spotřební výdaje domácností. Úspory domácností. Dlouhodobý vývoj spotřebních výdajů. Investiční výdaje.	36
3.3	Rovnovážný produkt. Výdajový multiplikátor Rovnovážný produkt. Výdajový multiplikátor. Paradox spořivosti.	46
3.4	Třísektorový model: vládní výdaje a daně Vládní výdaje. Daně. Rovnovážný produkt. Další multiplikátory.	53
3.5	Čtyřsektorový model: čistý export Čistý export. Rovnovážný produkt a výdajový multiplikátor v otevřené ekonomice. Multiplikátor čistého exportu.	57
	Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	62
4	Agregátní poptávka, agregátní nabídka	66
4.1	Agregátní poptávka Křivka agregátní poptávky. Poptávkové šoky.	67
4.2	Agregátní nabídka – keynesiánský přístup Obecně k agregátní nabídce. Keynesiánský přístup v krátkém období. Nabídkové šoky. Dlouhé období – potenciální produkt. Nová keynesiánská ekonomie. Nepružnost nominálních mezd. Nepružnost cen.	71
4.3	Agregátní nabídka v monetaristickém pojetí Peněžní iluze. Přirozená úroveň produktu. Dobrovolná nezaměstnanost.	83
4.4	Agregátní nabídka v klasickém pojetí Klasická křivka agregátní nabídky. Nová klasická makroekonomie. Model s nedokonalými informacemi.	84
4.5	Makroekonomická rovnováha Rovnovážný produkt, rovnovážná cenová hladina. Krátkodobá a dlouhodobá rovnováha. Kvantitativní rovnice.	87
	Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	88
5	Ekonomický růst	92
5.1	Pojetí ekonomického růstu Ekonomický růst. Měření vývoje produktu. Růst a rozvoj.	92
5.2	Zdroje ekonomického růstu Složky zdrojů růstu. Kvantitativní a kvalitativní zdroje. Produktivita výrobních faktorů. Kapitálová vybavenost práce. Růstové účetnictví. Agregátní produkční funkce.	96

5.3	Modely ekonomického růstu	100
	Klasické modely. Neoklasický model. Keynesiánské modely. Udržitelný rozvoj a globální problémy růstu. Teorie endogenního růstu.	
5.4	Bariéry růstu, překonání nerozvinutosti	106
	Ekonomická úroveň. Ukazatel lidského rozvoje. Bariéry ekonomického růstu. Překonání nerozvinutosti. Nerovnoměrný vývoj.	
5.5	Prorůstavá politika (ekonomie strany nabídky)	113
	Zdanění důchodů. Uplatnění a výsledky.	
	Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	114
6	Peníze a trh peněz	118
6.1	Funkce a formy peněz	118
	Funkce peněz. Formy peněz. Peněžní zásoba.	
6.2	Komerční banky, centrální banka	121
	Finanční zprostředkovatelé. Komerční banky. Centrální banka.	
6.3	Tvorba peněz	124
	Zdroje tvorby peněz. Multiplikovaná expanze bankovních depozit. Jednoduchý multiplikátor depozitních peněz. Měnová báze. Restrikce peněžní zásoby. Rozšíření multiplikátoru.	
6.4	Trh peněz, úroková sazba	129
	Trh peněz. Úroková sazba. Nabídka peněz. Endogenní peníze. Poptávka po penězích. Rovnováha na trhu peněz.	
	Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	137
7	Otevřená ekonomika	141
7.1	Otevřenost ekonomiky	141
7.2	Teorie mezinárodního obchodu	142
	Model dvě země, dva výrobky. Rozšíření modelu. Dynamizace komparativních výhod. Komparativní výhody v praxi. Přínosy z obchodu.	
7.3	Mezinárodní pohyb kapitálu	149
	Příčiny mezinárodního pohybu kapitálu. Zhodnocení finančních aktiv. Krátkodobý a dlouhodobý kapitál.	
7.4	Měnový kurs a jeho determinanty	151
	Měnový kurs. Měnový trh. Kurs podle trhu aktiv. Parita kupních sil. Znehodnocení a podhodnocení kursu.	
	Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	159

Část druhá: Hlavní makroekonomické nestability

8	Hospodářské cykly	163
8.1	Charakteristika cyklu Charakteristika cyklu. Fáze hospodářského cyklu. Historický vývoj.	163
8.2	Mechanismus cyklu Kolísání agregátní poptávky a nabídky. Teorie konjunktury. Multiplikátor a akcelerátor. Reálné hospodářské cykly. Alternativní koncepce.	169
8.3	Důsledky hospodářských cyklů Ekonomické důsledky. Politické důsledky.	175
8.4	Proticyklická politika Aktivistická keynesiánská politika. Alternativní přístupy. Předvídání cyklů, konjunkturní indikátory.	176
Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.		178
9	Nezaměstnanost	181
9.1	Definice a měření nezaměstnanosti Ekonomicky aktivní a neaktivní obyvatelstvo. Míra nezaměstnanosti. Skrytá nezaměstnanost.	181
9.2	Příčiny nezaměstnanosti a její formy Frikční nezaměstnanost. Strukturální nezaměstnanost. Plná zaměstnanost. Trh práce. Cyklická nezaměstnanost. Přirozená míra nezaměstnanosti.	183
9.3	Důsledky nezaměstnanosti Ekonomické důsledky. Sociální důsledky.	193
9.4	Snižování nezaměstnanosti Dávky v nezaměstnanosti. Snížení cyklické nezaměstnanosti. Snížení přirozené míry nezaměstnanosti.	195
Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.		197
10	Inflace	200
10.1	Definice a měření inflace Inflace a deflace. Míra inflace. Měření cenové hladiny. Skrytá inflace. Nevyrovaná inflace.	200
10.2	Příčiny a formy inflace Poptávková inflace. Nákladová inflace. Růst mezd a inflace. "Dovoz inflace". Setrvačná inflace. <i>NAIRU</i> .	206
10.3	Důsledky inflace Vliv inflace na reálné důchody. Vliv inflace na reálnou hodnotu bohatství. Dodatečné náklady. Vliv inflace na ekonomickou aktivitu. Stupně závažnosti inflace.	212

10.4 Protiinflační politika	215
Regulace agregátní poptávky. Monetaristický přístup. Důchodová politika.	
10.5 Inflace a nezaměstnanost. Phillipsovy křivky	218
Původní Phillipsovy křivky. Rozšíření Phillipsovy křivky. Snižování inflace. Nová klasická makroekonomie.	
Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	222
11 Vnější ekonomická rovnováha	226
11.1 Platební bilance, zahraniční zadluženost	226
Platební bilance. Horizontální struktura. Vertikální struktura. Zahraniční zadluženost. Stadia zadluženosti.	
11.2 Příčiny a formy vnější nerovnováhy	231
Vyrovnaný čistý export. Vyrovnaná platební bilance.	
11.3 Důsledky vnější nerovnováhy	234
Přebytkový čistý export. Deficitní čistý export. Nevyrovnaná platební bilance.	
11.4 Mechanismus vnější rovnováhy	237
Cenový mechanismus. Důchodový mechanismus. Kursový mechanismus. Vyrovnaní celkové platební bilance. Vládní regulace vnější rovnováhy.	
Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	240
 Část třetí: Stabilizační makroekonomické politiky	
12 Měnová politika	244
12.1 Cíle a nástroje měnové politiky	244
Charakteristika měnové politiky. Nepřímé nástroje měnové politiky. Přímé nástroje měnové politiky. Cíle měnové politiky.	
12.2 Keynesiánský přístup k měnové politice	248
Celková charakteristika. Keynesiánský transmisní mechanismus. Dlouhodobý účinek měnové politiky. Bariéry účinnosti. Měnová politika v otevřené ekonomice. Praktické uplatnění.	
12.3 Monetaristický přístup k měnové politice	255
Klasická východiska. Kvantitativní teorie peněz. Důchodová rychlost oběhu peněz. Monetaristická verze <i>KTP</i> . Monetaristická měnová politika. Bariéry účinnosti. Praktické uplatnění.	
12.4 Alternativní přístupy	261
Fixní měnové kursy. Úvěrový kanál měnové politiky. Přímé cílování inflace.	
Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	263

13 Rozpočet a fiskální politika	266
13.1 Charakteristika rozpočtu	266
Rozpočtová soustava. Příjmy a výdaje rozpočtu. Rozpočtové saldo. Velikost rozpočtu.	
13.2 Keynesiánská fiskální politika	269
Funkce rozpočtu. Nástroje fiskální politiky. Strukturální a cyklický rozpočet. Cíle fiskální politiky. Bariéry účinnosti.	
13.3 Alternativní přístupy	278
Klasický případ. Monetaristický přístup. Barrova – Ricardova hypotéza. Ekonomie strany nabídky.	
13.4 Vládní deficity a dluhy	281
Dlouhodobě vyrovnaný rozpočet. Bariéry vyrovnanosti rozpočtu. Dopady veřejného dluhu.	
13.5 Koordinace měnové a fiskální politiky	284
Řízení agregátní poptávky. Řízení struktury produktu.	
Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	285
14 Zahraničněekonomická politika	289
14.1 Protekcionismus versus volný obchod	289
Nástroje protekcionismu. Cíle protekcionismu. Důsledky protekcionismu. Oprávněný protekcionismus? Proexportní politika. Regulace mezinárodního pohybu kapitálu.	
14.2 Regulace měnových kursů	295
Kursy neregulované. Kursy regulované. Formy intervenovaných kursů. Stabilní a nestabilní kursy. Cíle kursově regulace.	
14.3 Mezinárodní koordinace ekonomických intervencí	301
Přínosy mezinárodní koordinace. Formy mezinárodní koordinace. Mezinárodní měnový fond a Světová banka.	
14.4 Sjednocování národních ekonomik	304
Přínosy sjednocení. Mechanismus sjednocování. Stupně sjednocování. Předpoklady hospodářského sjednocení. Evropská unie (popisná část).	
Hlavní problémy. Shrnutí. Cvičení. Úkoly. Literatura.	307
Seznam použitých symbolů a značek	311
Literatura	314
1. Učebnicová a encyklopedická literatura	
2. Doporučné statistické zdroje	
Rejstřík jmenný	316
Rejstřík věcný	318